

Ressenyes

Assaig

El bell viatge. Kavafis a la cultura catalana

Eusebi Ayensa i Prat
3 i 4 edicions

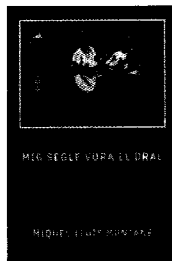
Algun crític literari ha arribat a dir que, sense Kavafis, una gran part de la poesia catalana contemporània no hauria estat com és. Aquest és el punt de partida d'*El bell viatge*, que, prenent com a fil conductor «Ítaca», el més conegut dels poemes kavafians, pretén rastrejar la petjada d'aquest poeta no només en la lírica catalana (des de Gabriel Ferrater fins avui) sinó també en l'art (amb Josep Maria Subirachs), la música (des de Lluís Llach fins a Josep Tero i Elies Monxolí), la crítica literària i la traducció (amb Carles Riba i Josep Pla com a representants més destacats), sense oblidar el pensament polític, que ha convertit «Ítaca» en el símbol de les llibertats nacionals. El llibre, fruit d'anys de recerca de l'autor en arxius i biblioteques tant grecs com catalans i com a resultat —gairebé necessari— de la seva traducció de la poesia completa de Kavafis al català, constitueix una invitació a emprendre un bell i llarg viatge, perquè cal no oblidar que l'autèntica riquesa es troba en el camí i en el gaudi de les experiències (literàries, artístiques i musicals) que aquest ens reserva.

El llibre conté la reproducció en color de sis obres de Josep M. Subirachs inspirades en Kavafis.

Música

Mig segle vora el drac. Una història del grup Falsterbo

Miquel-Lluís Muntané
Témenos Edicions

Miquel-Lluís

Muntané és un dels noms destacats de la poesia catalana contemporània, però la seva creativitat polièdrica comprèn també una dimensió com a musicòleg i

crític musical i, en aquest camp, és autor d'unes quantes publicacions, entre les quals destaquen títols com *El moviment coral dins el teixit social català* (2016) o *Miquel Pujadó, el bard incombustible* (2019). La seva incursió més recent en l'àmbit de la música l'ha portat a traçar, en poc més d'un centenar de pàgines, la trajectòria artística de Falsterbo, la formació més prominent i longeva en el gènere de la cançó folk a Catalunya.

Però l'autor no s'ha limitat a explicar la peripècia del grup com a tal i dels seus components, sinó que, en un bon exercici de síntesi, l'ha posat en context resseguint el paisatge polític, social i cultural del país al llarg dels més de cinquanta anys de presència pública del grup. La lectura del llibre ens va conduint a través d'esdeveniments com la victòria de «Se'n va anar» al Festival de la Cançó Mediterrània de 1963, el concert multitudinari al parc de la Ciutadella el 1968, les Sis Hores de Cançó a Canet de 1975 i el sorgiment d'iniciatives com la Sala Zeleste o el Festival de Música Tradicionàrius, entre altres.

Falsterbo, que va fer la primera actuació el 1967 als Lluïsos i es va acomiadar dels escenaris el 2023 al Palau de la Música Catalana, ha estat sempre liderat per Eduard Estivill, i al llarg del temps ha comptat amb la participació de Joan Boix (mort l'any 2012), Amadeu Bernadet, Montse Domènech, Isidor Mari i Jordi Marquillas. La seva discografia consta de setze treballs en solitari i mitja dotzena més en col·laboració amb els companys d'El Grup de Folk.

Muntané ha titulat el llibre *Mig segle vora el drac*, una referència evident a la cançó més emblemàtica de la banda, «Paf, el drac màgic». En el pròleg, Francesc Miralles qualifica l'obra com «un retrat extraordinari d'una època que desperta la nostàlgia i l'admiració per tot el que es pot arribar a moure amb unes guitarres i unes poques veus». I l'autor mateix, en el capítol final del llibre, remarca que Falsterbo «deixa darrere seu un llegat potent que queda integrat, ja per sempre, a la música popular catalana

d'aquestes darreres dècades». Som davant d'un llibre que combina amb encert la informació rigorosa amb l'amenitat divulgativa i el resultat és del tot recomanable.

Dani Carreras

Novel·la

Tango satànic

László Krasznahorkai
Traducció al català de
Carles Dachs
Edicions del Cràter

L'escriptor hongarès László Krasznahorkai (Gyula, 1954), premi Nobel de Literatura 2025, ha arribat al públic català amb la seva primera novel·la, *Tango satànic*, publicada originalment el 1985. Traduïda a més de 40 idiomes, aquesta és, de moment, la seva única obra en llengua catalana, fet que la converteix en tot un esdeveniment literari. Aquesta edició no només permet descobrir una veu fonamental de la literatura europea contemporània, sinó que també enforteix els ponts entre la cultura catalana i una de les proses més exigents i fascinants del nostre temps.

La traducció de Carles Dachs és una fita en si mateixa. Aconsegueix traslladar al català la cadència i la força de l'original, sense perdre'n ni la complexitat ni la bellesa. Amb aquesta edició, el català suma una veu imprescindible al seu panorama literari, i obre la porta a futures traduccions d'un autor que ja és llegenda.

L'acció de *Tango satànic* se situa en un poble rural hongarès que s'enfonsa en la misèria i la desolació després de la fi d'una granja col·lectiva. Els seus habitants, atrapats en un temps que sembla aturat, viuen entre la pluja constant, la pobresa i una mena d'apatia existencial. Tot canvia quan corre la notícia que Irimiás, un antic veí a qui tothom donava per mort, podria tornar. La seva figura, envoltada de misteri, desperta esperances i recels a parts iguals, i la seva presència —real o imaginada— sacseja un món que ja només sobreviu per inèrcia.